

Súd: Okresný súd Spišská Nová Ves
Spisová značka: 10P/104/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7621203639
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 12. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Špak
ECLI: ECLI:SK:OSSN:2021:7621203639.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Spišská Nová Ves, sudca JUDr. Martin Špak, v právnej veci mal. dieťaťa Q.U. Q.T., K.. X.X.XXXX, toho času v Centre pre deti a rodiny Dobšiná, zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Spišská Nová Ves, dieťa rodičov: matka J. Q., K.. XX.X.XXXX a otec R. V., K.. XX.XX.XXXX, obaja bytom J. XXXX/X, W. K. B., na návrh Q.Y. Q., K.. XX.XX.XXXX, O. J. XXXX/XX, Spišská Nová Ves, za účasti Okresnej prokuratúry Spišská Nová Ves, o zverenie maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, takto

rozhodol:

I. Mení sa rozsudok Okresného súdu Spišská Nová Ves sp. zn. 14P/129/2020 - 30 zo dňa 15.05.2020 v časti týkajúcej sa mal. Q. Q., K.. X.X.XXXX, a to tak, že sa zrušuje ústavná starostlivosť nariadená nad maloletým Q. Q., K.. X.X.XXXX, na ktorej výkon bol umiestnený do Centra pre deti a rodiny Dobšiná.

II. Zveruje sa mal. Q. Q., K.. X.X.XXXX, do náhradnej osobnej starostlivosti Q. Q., K.. XX.XX.XXXX, ktorá je oprávnená a povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloletého v rovnakom rozsahu ako ju vykonávajú rodičia, má právo maloletého zastupovať a spravovať jeho majetok v bežných veciach.

III. Súd u r č u j e výživné zo strany rodičov matky J.T. Q., K.. XX.X.XXXX a R. R. V., K.. XX.XX.XXXX na mal. Q. Q., K.. X.X.XXXX, tak, že každý z rodičov je povinný prispievať na výživu maloletého mesačne minimálnym zákonným výživným vo výške 30% zo sumy životného minima na nepľnoleté, nezaopatrené dieťa podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine, ktoré sú rodičia povinní platiť podľa § 45 ods. 8 Zákona o rodine do rúk Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Spišská Nová Ves vždy do 15. dňa v mesiaci vopred od právoplatnosti rozsudku.

IV. Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Návrhom doručeným súdu zo dňa 08.07.2021 sa navrhovateľka domáhala, aby súd zrušil ústavnú starostlivosť k mal. Q. Q., K.. XX.XX.XXXX, ktorá je toho času vykonávaná v CDR Dobšiná a zároveň, aby súd zveril mal. Q. Q., do jej náhradnej osobnej starostlivosti. Svoj návrh odôvodnila tou skutočnosťou, že mal. Q. je jej synovcom a v súčasnosti sa nachádza v CDR Dobšiná. S maloletým Q. sú v pravidelnom kontakte (viac krát za týždeň), s navrhovateľkou a jej rodinou strávil celé letné prázdniny, majú vybudovaný výborný vzťah, Q. W.a v jej rodine páči a má za to, že v prípade ak existuje osoba z rodinného prostredia, ktorá je ochotná a schopná sa o mal. dieťa postarať, súd by túto skutočnosť mal zväžiť, zrušiť súdom nariadenú ústavnú starostlivosť k mal. dieťaťu.

2. Súd ustanovil mal. Q. uznesením zo dňa 30.08.2021 kolízneho opatrovníka Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny.

3. Súd zaslal návrh navrhovateľky matke mal. Q. Q. J. Q., otcovi R. V. a kolíznemu opatrovníkovi so žiadosťou o prešetrenie pomerov v rodine navrhovateľky.

4. Súd požiadal CDR Dobšiná o podanie správy týkajúcej sa mal. Q. so zameraním na vzťahy medzi mal. Q. a rodinou navrhovateľky, prípadne biologickými rodičmi mal. Q.. Súd zároveň požiadal CDR Dobšiná, aby sa vyjadril k prípadnej intenzite kontaktu rodiny navrhovateľky s mal. Q. ako aj ku skutočnosti, či mal. Q. strávil u navrhovateľky letné prázdniny v roku 2021, ak áno, ako dlho bol u navrhovateľky na prázdninách.

5. CDR Dobšiná sa k výzve súdu vyjadrila správou zo dňa 08.09.2021, v ktorej uviedla, že mal. Q. sa nachádza v 6. samostatne usporiadanej skupine, do 13.04.2021 bol v ich centre umiestnený aj jeho brat W. Q., ku ktorému však tohto dňa však bolo ukončenie poskytovanie ústavnej starostlivosti a to na základe rozsudku Okresného súdu Spišská Nová Ves 4P/318/2020. V CDR Dobšiná sa v súčasnosti nachádzajú aj mal. K. Q., mal. B. Q. U. Q.. U. Q., ktoré sú však umiestnené v profesionálnej náhradnej rodine, a teda nie sú súčasťou samostatne usporiadanej skupiny. V rámci zachovania súrodeneckých väzieb sú realizované stretávania mal. Q. so svojimi sestrami. CDR Dobšiná uviedlo, že v školskom roku 2021/2022 nastúpil mal. Q. P. X. Y. G. , Zakarpatská ulica, v Rožňave. Dosiahol veľmi dobré vzdelávacie výsledky. Z predmetu slovenský jazyk a literatúra dosiahol výborné výsledky, dokázal väčšinu textov prečítať takmer bez chyby. Písomný prejav mal prevažne pekný a čitateľný. Na hodinách anglického jazyka bol aktívny a usilovný. V matematických prácach zvyčajne nemal chyby. S Q. nie sú žiadne výchovné problémy, je samostatný v sebaobslužných činnostiach a hygienických návykoch. Vie za sebou poupratovať, poodkladať veci, zobrať si pitie, natrieť chlieb. Jeho zdravotný stav je dobrý. V období od 01.07.2021 do 23.08.2021 trávil mal. Q. letné prázdniny v domácnosti u svojej tety, teda navrhovateľky. Dňa 02.08.2021 bolo v domácnosti navrhovateľky vykonané šetrenie za účelom informovania sa o priebehu prázdninového pobytu. Šetrením bolo zistené, že mal. Q. bol v domácnosti navrhovateľky spokojný, šťastný, bolo viditeľné, že je o neho dobre postarané a jeho potreby sú naplnené. Mal. Q. vtedy uviedol, že je v kontakte so svojím bratom W. U. ko aj so svojimi sestrami. Navrhovateľka ich vtedy oboznámila, že podala návrh na zverenie mal. Q. do náhradnej osobnej starostlivosti. V čase návštevy pracovníčok CDR v domácnosti navrhovateľky dňa 02.08.2021 pracovníčky CDR zisťovali názor mal. Q. na prípadnú náhradu osobnú starostlivosť, z ktorej vyplynulo, že mal. Q. by túto formu osobnej starostlivosti privítal. Po návrate z prázdninového pobytu bol mal. Q. šťastný, spokojný, vyrovnaný. Dňa 07.09.2021 sociálna pracovníčka viedla s mal. Q. obdobný rozhovor týkajúci sa náhradnej osobnej starostlivosti, počas ktorého mal. Q. V. otvrdil, že chce, aby osobnú starostlivosť o neho vykonávala jeho teta, teda navrhovateľka. Na základe týchto skutočností CDR Dobšiná má za to, že je v záujme mal. dieťaťa, aby súd zrušil ústavnú starostlivosť a zveril mal. Q. do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľke, nakoľko CDR Dobšiná má za to, že dôvody, pre ktoré bola nariadená ústavná starostlivosť pominuli.

6. Na základe výzvy súdu podal Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny dňa 30.09.2021 správu z prešetrenia pomerov, v ktorej Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny uviedol, že rodičia užívajú mestský nájomný byt na adrese J. X, W. K. B.. Tento byt však užívajú bez právneho dôvodu a úrad má vedomosť o tom, že bol podaný návrh na výkon rozhodnutia spočívajúci vo vypratani tejto nehnuteľností. Obaja rodičia sú toho času nezamestnaný, majú vyživovaciu povinnosť k ďalším deťom, a to ku S. Q., K.. XX.XX.XXXX, W. Q., nar. XX.XX.XXXX, ktorí sú zverení toho času do NOS starej matky S. V., nar. XX.XX.XXXX. Úrad vykonal miestne šetrenie v domácnosti navrhovateľky, z ktorej bolo zistené, že navrhovateľka žije v domácnosti so svojim manželom A. Q. a troma spoločnými mal. deťmi. Domácnosť je zariadená potrebným nábytkom a funkčnými spotrebičmi. Celková kultúra bývania a hygiena sú na dobrej úrovni. Rodina navrhovateľky sa nachádza v hmotnej núdzi. Je jej vyplácaná dávka spolu s ostatnými 345,90 eur. Ďalším príjmom je prídavok na nezaopatrené deti vo výške 76,50 eur. Manžel navrhovateľky pracuje na dohodu v spoločnosti PROFISTAV s. r. o. Výdaje rodiny pozostávajú zo sumy 50,- eur za nájom, sumy 126,- eur za elektrinu a bežných nákladov na stravu, hygienu a ošatenie. Úrad práce soc. vecí a rodiny ďalej uviedol, že tomuto návrhu predchádzal návrh jej manžela s obdobným predmetom konania, ktorý však bol vzatý späť. Konanie sa viedlo na tunajšom súde pod sp. zn. 14P/52/2021. Manžel bol názoru, že súd mu mal. Q. nezverí do osobnej starostlivosti, z dôvodu prebiehajúceho trestného konania voči jeho osobe. Úrad mal za preukázané, že navrhovateľka, vzhľadom k skutočnosti, že aj voči jej osobe sa vedie trestné konanie, nespĺňa osobnostné a morálne predpoklady na zverenie maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti v zmysle §45 ods. 1 zák. č. 36/2005 Z. z o rodine (ďalej iba „ZR“) a preto navrhuje, aby súd návrhu navrhovateľky

nevyhoviel. Ďalším dôvodom, pre ktorý nie je možné návrhu vyhovieť je nevysporiadanie bytovej otázky navrhovateľky a jej manžela. Prenajímateľ eviduje voči navrhovateľke dlh na nájomnom v bližšie neurčenej výške a manžel navrhovateľky taktiež dlhuje Mestu Spišská Nová Ves na nájomnom.

7. Dňa 04.10.2021 bolo súdu oznámený vstup Okresnej prokuratúry Spišská Nová Ves do konania.

8. Súd vo veci nariadil pojednávanie na deň 04.10.2021, ktorého sa zúčastnili všetci volaní účastníci. Na tomto pojednávaní súd vypočul navrhovateľku, ktorá zotrvala na svojom návrhu a žiadala aby súd jej návrhu vyhovel. Súd v rámci dokazovania smeroval výsluch navrhovateľky k preukázaniu, či má platne uzatvorený nájomný vzťah k bytu, v ktorom súčasne býva, ako aj či má vyriešený dlh na nájomnom v podobe splátkového kalendára. Obdobne súd preukazoval, v akej fáze trestného konania je vec vedená na OR PZ Spišská Nová Ves, ČVS: ORP-858/2-VYS-SN-2020 a čvs: ORP-746/SN-SN-2019 v ktorých vystupuje v procesnom postavení obvinenej.

9. Súd vykonal výsluch rodičov maloletého Q., ktorí zhodne prehlásili, že s podaným návrhom súhlasia a že momentálne nemôžu mal. Q. poskytovať osobnú starostlivosť, nakoľko ani oni sami nemajú vyriešenú bytovú otázku.

10. Z dôvodu potreby ďalšieho dokazovania súd pojednávanie zo dňa 04.10.2021 odročené za účelom ďalšieho dokazovania. Súd v zmysle odročujúceho pojednávania uložil navrhovateľke, aby predložila súdu dôkazy preukazujúce usporiadanie užívacieho práva k bytu, prípadne, aby navrhla ďalšie dôkazy. Navrhovateľka v lehote určenej súdom predložila súdu Zmluvu o nájme bytu z 18.10.2021 na dobu určitú od 01.11.2021 do 31.10.2022 a navrhla, aby súd vypočul mal. Q., ako aj zástupkyne CDR Dobšiná Mgr. Antalíkovú a Mgr. Martinkovú. Navrhovateľka zároveň navrhla, aby súd vypočul aj jej manžela A. Q..

11. Na pojednávanie nariadené na deň 13.12.2021 sa dostavili všetky volané osoby, vrátane svedkov. Súd vykonal výsluch mal. Q. v neprítomnosti navrhovateľky a rodičov, pričom diktafónový záznam z tohto výsluchu je založený v súdnom spise pre ďalšie účely. Q. v rámci svojho výsluchu potvrdil skutočnosti uvedené v správe CDR Dobšiná z 08.09.2021. Svedkyne Mgr. Antalíková a Mgr. Martinková sa obdobne pridržiavali stanoviska CDR Dobšiná z 08.09.2021 a aj v rámci svojej svedeckej výpovede potvrdili, že mal. Q. má vybudovaný silný citový vzťah k navrhovateľke, v ich rodine sa cíti byť vítaný, je mu tam dobre, má ich rád. Svedok A. Q. uviedol, že vzťah k mal. Q. sa dá prirovnať ako vzťah otca so synom. Ďalej uviedol, že je v osobnom kontakte s mal. Q., počas prázdnin mu nakúpili veci na oblečenie. On súhlasí, aby bol Q. zverený do náhradnej osobnej starostlivosti jeho manželky a že na svoj byt bola uzatvorená dohoda o splátkach po 50 eur mesačne. Súdu predložil krátkou cestou aj doklady o zaplatení dvoch splátok. Svedok ďalej uviedol, že sa voči nemu vedú dve trestné konania. Je to za trestný čin podvodu. V súčasnosti je na PN, nakoľko má zdravotné problémy. Predpokladá ukončenie PN v mesiaci január 2022. V čase keď pracoval, bol jeho mesačný príjem cca 600 eur. Počas PN majú s manželkou príjem okolo 350 - 370 eur.

12. Súd vykonal dokazovanie požiadanim správ o dochádzke a povesti biologických detí navrhovateľky a jej manžela, teda správu na mal. P. Q. Q., K.. XX.XX.XXXX zo ZŠ Komenského 2, Spišská Nová Ves, správu na Q. X. Q., K.. XX.XX.XXXX zo ŠZŠ, Hviezdoslavova 458, Spišská Nová Ves a na mal. A. W. Q., K.. XX.XX.XXXX zo SOŠ Techniky a služieb.

13. Zo správy Spojenej školy na Q. X. Q., vyplynulo, že školu navštevuje pravidelne, nemá žiadne neospravedlnené absencie. Prípadná absencia je ospravedlnená lekárom alebo rodičom. Jej správanie je v súlade so školským poriadkom a nie sú s ňou žiadne výchovné problémy. Počas dištančného vzdelávania je pravidelne v kontakte s učiteľkou a vypracováva domáce úlohy. Do školy chodí vždy pripravená, upravená, čistá a dbá o svoj zovňajšok. Rodičia sa o Máriu Jessiku starajú a zaujímajú sa o jej prospech.

14. Zo správy triedneho učiteľa na P. Q. Q. vyplynulo, že P. Q. má nepravidelnú školskú dochádzku spôsobenú zdravotnými ťažkosťami. Spolu eviduje 171 vymeškaných ospravedlnených hodín. Vymeškanie bolo spôsobené ochorením, zlomenou rukou, Covid ochorením a karanténou. Žiak si vypracováva úlohy v rámci svojich možností. Do školy sa vrátil 22.11.2021 so snahou nedokončené úlohy si postupne dokončiť a vypracovať. Žiak má od rodičov zakúpené všetky pomôcky, zošity a knihy, ktoré potrebuje na vzdelávanie. V dôsledku dlhého vymeškania z vyučovania žiak neprospieva

z viacerých predmetov. Na vyučovaní je jeho správanie slušné smerom k vyučujúcim a snaživé v rámci jeho možností. K spolužiakom sa správa milo a priateľsky. Na vyučovanie prichádza vždy pekne oblečený, stále upravený a čistý.

15. Zo správy predloženej na pojednávaní dňa 13.12.2021 Okresnou prokuratúrou Spišská Nová Ves vyplynulo, že voči navrhovateľke sú uvedené dve trestné konania pod ČVS: ORP-746/SN-SN-2019 a ČVS: ORP-858/2-VYS-SN-2020, obe pre podozrenie z pokračovacieho prečinu podvodu podľa § 221 ods. 1 Tr. zákona. Ďalej z tejto správy vyplynulo, že voči manželovi navrhovateľky je vedené trestné konanie pod ČVS: ORP-858/2-VYS-SN-2020.

16. Na pojednávaní dňa 13.12.2021 bola súdu krátkou cestou doručená správa o príprave dieťaťa na náhradnú osobnú starostlivosť vypracovaná Mgr. Janou Antalíkovou, ako psychologičkou CDR, z ktorého záveru vyplynulo, že mal. Q. má k navrhovateľke vytvorený pozitívny a vrúcny vzťah, a preto s prihliadnutím na tieto skutočnosti je v ich najvyššom a najlepšom záujme konať v prospech dieťaťa a teda odporučiť ho na náhradnú osobnú starostlivosť k navrhovateľke.

17. Podľa § 44 ods. 1 Zákona o rodine, náhradnou starostlivosťou je viacero osobitne usporiadaných, na seba nadväzujúcich a vzájomne sa podmieňujúcich dočasných opatrení, ktoré nahrádzajú osobnú starostlivosť rodičov o maloleté dieťa v prípadoch, ak ju rodičia nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť.

18. Podľa § 44 ods. 2 Zákona o rodine, náhradná starostlivosť, na ktorej základe vznikajú vzťahy medzi maloletým dieťaťom a inou osobou, môže vzniknúť len rozhodnutím súdu a jej obsah tvoria práva a povinnosti vymedzené zákonom alebo súdnym rozhodnutím.

19. Podľa § 44 ods. 3 Zákona o rodine, náhradnou starostlivosťou je zverenie maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti inej fyzickej osoby než rodiča (ďalej len „náhradná osobná starostlivosť“), pestúnska starostlivosť a ústavná starostlivosť.

20. Podľa § 44 ods. 4 Zákona o rodine, súd pri rozhodovaní o tom, ktorý zo spôsobov náhradnej starostlivosti zvolí, vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa.

21. Podľa § 45 ods. 1 Zákona o rodine, ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Osobou, ktorej možno maloleté dieťa takto zveriť, sa môže stať len fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne, a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa. Osobe, ktorá nezabezpečuje osobnú starostlivosť o svoje maloleté dieťa z dôvodu, že jej bolo zo starostlivosti odňaté rozhodnutím súdu, nemožno v čase trvania odňatia dieťaťa zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti na čas trvania odňatia dieťaťa.

22. Podľa § 45 ods. 2 Zákona o rodine, pri zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti uprednostní súd predovšetkým príbuzného maloletého dieťaťa, ak spĺňa ustanovené predpoklady. Ak sa má maloleté dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti prarodiča, súrodenca maloletého dieťaťa alebo súrodenca rodiča maloletého dieťaťa, splnenie podmienky trvalého pobytu na území Slovenskej republiky sa nevyžaduje za predpokladu, že prarodič, súrodenec maloletého dieťaťa alebo súrodenec rodiča maloletého dieťaťa má evidovaný trvalý pobyt alebo iný obdobný pobyt na území členského štátu Európskej únie.

23. Podľa § 45 ods. 3 Zákona o rodine v rozhodnutí súd vymedzí osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, jej rozsah práv a povinností k maloletému dieťaťu.

24. Podľa § 45 ods. 4 Zákona o rodine osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, je povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia; osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti vykonávanej na území Slovenskej republiky, je povinná najmenej 30 dní pred dočasným premiestnením

maloletého dieťaťa oznámiť súdu dočasné premiestnenie maloletého dieťaťa do cudziny na dobu dlhšiu ako tri mesiace spolu s údajom o mieste, účele a dĺžke pobytu v cudzine a o iných významných skutočnostiach súvisiacich s dočasným premiestnením. Právo zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok má iba v bežných veciach. Ak táto osoba predpokladá, že rozhodnutie zákonného zástupcu maloletého dieťaťa v podstatných veciach nie je v súlade so záujmom maloletého dieťaťa, môže sa domáhať, aby tento súlad pri konkrétnom rozhodnutí zákonného zástupcu preskúmal súd.

25. Podľa § 45 ods. 5 Zákona o rodine na správu majetku maloletého dieťaťa sa primerane použijú ustanovenia § 32 a 33.

26. Podľa § 45 ods. 6 Zákona o rodine rodičia maloletého dieťaťa vykonávajú práva a povinnosti vyplývajúce z rodičovských práv a povinností len v rozsahu, v akom nepatria osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Rodičia majú právo stýkať sa s maloletým dieťaťom, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Ak sa s osobou, ktorej bolo maloleté dieťa takto zverené, nedohodnú o výkone tohto práva, rozhodne na návrh niektorého z rodičov alebo tejto osoby súd.

27. Podľa § 45 ods. 7 Zákona o rodine vyživovacia povinnosť rodičov voči maloletému dieťaťu rozhodnutím súdu podľa odseku 1 nezaniká.

28. Podľa § 45 ods. 8 Zákona o rodine súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti určí rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať maloletému dieťaťu výživné rozsah ich vyživovacej povinnosti a súčasne im uloží povinnosť, aby počas trvania náhradnej osobnej starostlivosti, najdlhšie však do dovŕšenia plnoletosti dieťaťa, poukazovali výživné úradu práce, sociálnych vecí a rodiny. Ak povinný podľa prvej vety neplní vyživovaciu povinnosť poukazovaním výživného úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, má tento úrad právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa vrátane uplatňovania týchto nárokov v exekučnom konaní vo svojom mene a na účet tohto maloletého dieťaťa. Ak je maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti podľa odseku 2 druhej vety osobe, ktorá nemá trvalý pobyt na území Slovenskej republiky, súd povinnému uloží povinnosť, aby výživné poukazoval tejto osobe; úrad práce, sociálnych vecí a rodiny nemá v tomto prípade právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa. Po dovŕšení plnoletosti dieťaťa, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, sú rodičia povinní poukazovať výživné dieťaťu.

29. Podľa § 45 ods. 9 Zákona o rodine súd najmenej raz za šesť mesiacov zhodnotí v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí alebo v súčinnosti s inými osobami, ktoré sú oboznámené s pomermi maloletého dieťaťa, výkon náhradnej osobnej starostlivosti, a to najmä kvalitu starostlivosti o dieťa v náhradnej osobnej starostlivosti a skutočnosť, či rodičia môžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa.

30. Podľa § 46 ods. 1, 2 a 3 Zákona o rodine maloleté dieťa možno zveriť do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti manželom. Maloleté dieťa možno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti jednému z manželov so súhlasom druhého manžela. Súhlas podľa odseku 2 nie je potrebný, ak manželia nežijú v domácnosti, ak druhý manžel nemá spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu alebo ak zadováženie súhlasu je spojené s ťažko prekonateľnou prekážkou.

31. Podľa § 55 ods. 3 Zákona o rodine, súd zruší ústavnú starostlivosť najmä vtedy, ak maloleté dieťa možno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti alebo ak zanikli dôvody, pre ktoré bola nariadená.

32. Podľa § 111 CMP písm. I/, V konaní vo veciach starostlivosti súdu o maloletých súd rozhoduje o I/ ústavnej starostlivosti a iných výchovných opatreniach.

33. Podľa § 151 ods. 1 CSP, skutkové tvrdenia strany, ktoré protistrana výslovne nepoprela, sa považujú za nesporné.

34. Súd sa oboznámil s obsahom súdneho spisu a po vykonanom dokazovaní mal za to, že návrh navrhovateľky je dôvodný. Základným predpokladom, z ktorého súd vychádzal pri zrušení ústavnej starostlivosti o mal. Q. je najlepším záujem mal. dieťaťa, na ktorý súd prihliada z úradnej povinnosti.

35. Rozsudkom Okresného súdu Spišská Nová Ves sp. zn. 14P/129/2020 bola vo vzťahu k mal. Q. nariadená ústavná starostlivosť, a to z dôvodu, že rodičia mal. Q. neboli schopní zabezpečiť osobnú starostlivosť o mal. Q.. V tom čase sa nariadenie ústavnej starostlivosti ako posledným možným inštitútom náhradnej starostlivosti, javilo ako jediným možným riešením vzniknutej situácie. Vykonaným dokazovaním v tomto konaní bolo jednoznačne preukázané, že mal. Q. X.e v intenzívnom kontakte s navrhovateľkou a jej rodinou, ďalej že počas letných prázdnin v roku 2021 mal. Q. strávil letné prázdniny u navrhovateľky a jej rodiny, pričom tento pobyt nemožno charakterizovať iba pobytom na krátky čas, ale naopak bol to pobyt, ktorý trval vo svojej podstate takmer celé obdobie letných prázdnin. Počas týchto prázdnin bolo vykonané šetrenie prázdninového pobytu zo strany CDR Dobšiná, v ktorom bolo konštatované, že mal. Q. sa u navrhovateľky a jej rodiny cíti dobre, je o neho veľmi dobre postarané, voči navrhovateľke požíva dôveru a má k nej pozitívny a vrúcna vzťah. Aj po ukončení tohto prázdninového pobytu bol vzťah mal. Q. k navrhovateľke a jej rodine intenzívny, podľa vyjadrenia CDR Dobšiná bol mal. Q. v intenzívnom kontakte s navrhovateľkou formou sociálnych sietí ako aj telefonicky, a preto súd nevyhodnotil túto komunikáciu zo strany navrhovateľky ako predstieraný záujem o mal. Q., ale naopak ako reálny záujem o mal. Q.. V rámci výsluchu mal. Q., maloletý Q. vyslovil úprimné želanie, aby mohol byť zverený do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľke. Súd má za to, že nariadenie ústavnej starostlivosti u maloletých má byť využívané v krajných prípadoch a až ako posledná možnosť kedy nie je možné dosiahnuť osobnú starostlivosť o maloletého inými spôsobmi a formami. Obdobne pri zrušení ústavnej starostlivosti má byť táto forma náhradnej starostlivosti zrušená vtedy ak je možné vykonávať náhradnú starostlivosť inou formou ako formou ústavnej starostlivosti. Súd mal za to, že v tomto prípade boli splnené podmienky na to, aby súd zrušil ústavnú starostlivosť a zveril mal. Q. do náhradnej osobnej starostlivosti príbuznému mal. Q. - jeho tety s rodinou. Súd má za to, že pokračovanie náhradnej starostlivosti vo forme náhradnej osobnej starostlivosti blízkou rodinou, za podpory biologických rodičov mal. Q. je v tomto prípade tou správnu formou náhradnej starostlivosti vo vzťahu k mal. Q.. Vhodnosť tejto formy náhradnej starostlivosti potvrdilo aj zariadenie pre výkon ústavnej starostlivosti, teda CDR Dobšiná, ktoré je v intenzívnom kontakte s navrhovateľkou, biologickými rodičmi mal. Q. a na základe svojich doterajších skúseností toto zariadenie vie odhadnúť či sa jedná o predstieraný alebo reálny záujem na osobnej starostlivosti o mal. Q..

36. Súdom ustanovený kolízny opatrovník ako aj zástupca Okresnej prokuratúry Spišská Nová Ves však s návrhom navrhovateľky nesúhlasili, a to z dôvodu, že podľa ich názoru navrhovateľka a jej manžel, nakoľko bývajú v spoločnej domácnosti, nespĺňajú podmienky uvedené v § 45 ods. 1 Zákona o rodine, teda že nemajú osobnostné a morálne predpoklady na to, aby im bol mal. Q. zverený do náhradnej osobnej starostlivosti. Zástupca kolízneho opatrovníka uviedol, že navrhovateľka nemá vysporiadanú bytovú otázku, obdobne ju nemá vysporiadanú ani jej manžel. K tomuto tvrdeniu zástupcu kolízneho opatrovníka súd uvádza, že v priebehu súdneho konania bola navrhovateľkou predložená zmluva o nájme bytu, na základe ktorej prenajímateľ uzavrel nájom k bytu na dobu určitú, k 31.10.2020. Súd považoval bytovú otázku navrhovateľky za vysporiadanú. Súd v rámci vykonávania dôkazov opakovane apeloval aj na manžela navrhovateľky na vysporiadanie svojho dlžného nájomného a súdu na pojednávaní dňa 17.12.2021 bola predložená dohoda o splátkovom kalendári na úhradu dlhu na nájomnom. Ďalšou výhradou zástupcu kolízneho opatrovníka ako aj prokurátora bola tá skutočnosť, že voči navrhovateľke a jej manželovi sú vedené trestné konania pre podozrenie zo spáchania trestného činu podvodu podľa § 221 ods. 1 Tr. zákona.

37. Oboznámením sa s listinnými dôkazmi predloženými prokurátorom v tomto konaní bolo zistené, že je v súčasnosti vedené trestné konanie voči navrhovateľke a jej manželovi, avšak toto trestné konanie je doposiaľ v štádiu prípravného konania, teda ku dňu vyhlásenia tohto rozsudku im bolo zatiaľ iba vznesené obvinenie. Podľa základných zásad trestného konania sa na obvineného (obžalovaného) hľadí ako na nevinného, pokiaľ súd právoplatným rozsudkom nevyslovil jeho vinu. Pri vznesení obvinenia je zvýšená pravdepodobnosť, že sa skutku dopustila obvinená osoba, avšak súčasne je nutné poznamenať, že toto trestné konanie ešte nie je právoplatne ukončené výrokom rozhodnutia súdu. V tejto súvislosti však súd poukazuje aj na tú skutočnosť, že navrhovateľke a jej manželovi bolo vznesené obvinenie pre ekonomickú trestnú činnosť, ktorá do istej miery nemá príčinnú súvislosť s plnením, resp. neplnením rodičovských povinností vo vzťahu k mal. deťom. Prebiehajúce trestné konania voči

navrhovateľke a jej manželovi mali relevanciu vtedy ak by boli vedené napr. pre podozrenie zo spáchania trestného činu zanedbania povinnej výživy podľa § 207, týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 alebo napr. ohrozovania mravnej výchovy mládeže podľa § 211 Tr. zákona. Súd z tohto dôvodu vykonal dokazovanie aj žiadosťou o zaslanie správ zo školských zariadení, ktoré navštevujú biologické deti navrhovateľky a jej manžela, pre posúdenie akým spôsobom si navrhovateľka a jej manžel plnia rodičovské povinnosti, napr. čo sa týka školskej dochádzky a prípravu na vzdelanie. Výsledkom týchto troch správ z troch škôl je konštatovanie, zhodne konštatujú, že deti navrhovateľky chodia na vyučovanie včas, sú upravené, nemajú neospravedlnené hodiny, sú priateľskí, v kolektíve obľúbení, nevyvolávajú konflikty, s pedagógmi spolupracujú a obdobne tak spolupracujú aj rodičia. Na základe týchto skutočností mal súd za preukázané, že umiestnenie mal. Matiasa do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky a jej rodiny nebude viesť k nepriaznivému vývoju mal. Q.. Záverom súd poukazuje aj na tú skutočnosť, že právny poriadok SR umožňuje Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny vykonávať reálny dohľad nad výkonom náhradnej osobnej starostlivosti a v prípade ak náhradná osobná starostlivosť nebude plniť svoj účel prípadne ak budú zistené zásadné nedostatky, môže ako aktívne legitimovaný subjekt podať na vecne a miestne príslušný súd podnet na zrušenie náhradnej osobnej starostlivosti. Zo skutkového stavu preukázaného dňom vyhlásenia rozhodnutia však bolo preukázané, že vo vzťahu k mal. Q. nie je potrebné nariadenie ústavnej starostlivosti ale je možné vykonávať náhradnú starostlivosť formou náhradnej osobnej starostlivosti. Preto súd rozhodol tak ako je uvedené vo výroku č. I., II. tohto rozhodnutia.

38. Vo výroku, v ktorom súd zaviazal rodičov prispievať výživné na mal. Q. sumou 30 % zo sumy životného minima na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Spišská Nová Ves, tak súd vychádzal z pomerov zistených v rámci prešetrovania pomerov, teda že otec a matka mal. Q. sú nemajetné osoby, bez príjmu, sú voči ním vedené exekučné konania, ktoré vo svojej podstate aj znemožnili uvažovať o tom, žeby bol Q. zverený do osobnej starostlivosti svojich rodičov. Nemajetnosť rodičov nebola spochybnená žiadnym z účastníkov tohto konania, a preto ju súd považoval za nespornú, a to na základe ustanovenia § 151 ods. 1 CSP.

39. Podľa § 52 CMP, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

40. Podľa § 57 CMP, o povinnosti nahradiť trovy konania, ak nejde o trovy konania štátu, rozhoduje súd len na návrh.

41. Podľa § 58 CMP, o nároku na náhradu a o výške trov konania rozhoduje súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

42. O trovách konania rozhodol súd tak, že žiadnemu z účastníkov konania nepriznal ich náhradu, nakoľko zo strany účastníkov konania nebol podaný návrh na rozhodovanie o nich, pričom podľa § 57 CMP súd môže o nich v mimosporových konaniach rozhodovať len na návrh.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Spišská Nová Ves písomne v štyroch vyhotoveniach. (§ 362 ods. 1 zákona č. 160/2015, Civilný sporový poriadok /ďalej len ako „CSP“).

V odvolaní sa uvedie ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, uvedie sa spisová značka konania, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané. (§ 127 a § 363 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,

- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
 - d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
 - e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
 - f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
 - g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
 - h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.
- (§ 365 ods. 1 CSP).

Odvolať možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. (§ 62 ods. 1 CMP).

Odvolať proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu vyššie uvedenú, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. (§ 365 ods. 2 CSP).

Odvolať dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní. (§ 62 ods. 2 CMP).

V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy. (§ 62 ods. 3 CMP).

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, oprávnený môže podať návrh na súdny výkon rozhodnutia.